

[Aage Fogh.]

den engelske godsejer. Sådan vil det altid være: sælgeren, der sælger i fri handel, får, hvis staten træder til og gør forkøbsretten gældende, dækning til sidste krone og øre, og derfor kan jeg ikke forstå, hvorfor man er så betænkelig. Dette er den ene side af sagen.

Den anden side af sagen er, at den forkøbsret, vi gennemførte, fritog den såkaldte frie jord. Men det kan ikke være rigtigt, at man har jord liggende uden landbrugsforpligtelser, jord, der i mange tilfælde kan hindre en fornuftig arrondering, fordi man ikke kan belægge den med forkøbsret som anden landbrugsjord. Derfor hilser jeg med stor tilfredshed, at den højtærede landbrugsminister har taget forslaget herom med; det vil vi selvfølgelig støtte. Det må gennemføres, og reglen må benyttes.

Jeg er også særdeles tilfreds med, at den højtærede landbrugsminister opretholder bestemmelsen om, at tinglysning på ejendomme med mindre end 56 000 kr.s grundværdi også kan foregå i fremtiden. Personlig har jeg flere gange givet udtryk for den opfattelse, at det mest reelle på dette område ville være, at der var tinglyst forkøbsret på alle landbrugsejendomme i Danmark, så at jordlovsudvalget, når disse ejendomme sælges i fri handel, simpelthen i hvert enkelt tilfælde gør opmærksom på, om det vil bruge forkøbsretten eller ej. I langt, langt de fleste tilfælde vil det ikke gøre brug af den, så har det ingen interesse, men det må være overkommeligt for amtskommissionerne og tremandsudvalgene derude at tage stilling til, om man i de enkelte tilfælde vil benytte sig af forkøbsretten. Det tror jeg ville være det bedste grundlag, men det har man ikke turdet foreslå denne gang. Nu foreslår man bare, at der skal være en mulighed herfor, og jeg hilser med stor tilfredshed, at dette indføres.

Så er der i forbindelse med forkøbsretten spørgsmålet om afgrænsning af den familiekreds, der er en hindring for, at forkøbsretten kan anvendes. Jeg skal ikke nægte, at jeg, da jeg hørte det ærede medlem hr. Sønderup tale om dette spørgsmål, virkelig blev helt rørt. Den varme, det ærede medlem lægger i stemmen, når han taler om det forhold, der er imellem familien og familiegården, rørte mig. Jeg synes også,

det er naturligt, at der, når en ejendom skal gå i arv til sønner eller døtre, ikke er forkøbsret, men når man skal lidt længere ud i slægten, er det mit indtryk, at de grænser, vi har i øjeblikket, er lovlig vide. Nu ved jeg ikke, om de grænser, den højtærede landbrugsminister har sat, er passende, men i udvalget vil jeg foreslå, at vi undersøger, hvilken indskrænkning af familiekredsen det vil være rimeligt at gennemføre. Jeg vil bede det ærede medlem hr. Sønderup, der talte om familiegårdens betydning, om at huske på, at det ikke altid drejer sig om en søn eller en datter. Hvis det f. eks. drejer sig om en broders adoptivbarn, ville det så være urimeligt, om en nabo til denne gård, der kan være på 100—120 tdr. land, en indeklemt husmand med 5—6 tdr. land, fik 5—6 tdr. land af gårdens tilliggende? Han skal naturligvis give en god pris for den, og den, der skal have hovedejendommen, skal have alle pengene. Jeg forstår følelsen overfor slægtsejendommen, men jeg forstår også følelsen hos den husmand, der må gå på arbejde ude for at tjene til livets ophold, når han ser chancen for at få den jord, der er tilstrækkelig til, at han kan leve af sit eget, forsvinde. Det er de to hensyn, der skal afvejes mod hinanden, og jeg tror, det vil være klogt og rigtigt, at vi ved behandlingen af jordlovgivningen også tænker på den indeklemte husmand og den fordel, han har af at få jorden, ikke forærende, men til en rimelig pris.

Jeg vil gerne sige til den højtærede minister, at jeg vil i udvalget være med til at undersøge, om det grundlag, ministeren foreslår til afgørelse af prisen, er det rette, altså om familiekredsen er rigtigt afgrænset og prisfastsættelsen den rigtige. Det kan diskuteres i udvalget, og jeg vil håbe, at vi ligesom i 1948 kan nå et fornuftigt resultat.

Jeg bemærkede, at det ærede medlem hr. Sønderup ikke tillagde den konjunkturbestemte rente nogen betydning. Nu ved jeg ikke, om det ærede medlem hr. Sønderup var med i den store skare jyske bønder, der i 1936 eller 1937 besøgte kreditforeningen i Viborg, men der skal efter sigende have været samlet 10 000 gæve jyske bønder på torvet foran kreditforeningsbygningen. De kom ikke for at synge lovsange over real-